

Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių importui taikomi reikalavimai

Aplinkos apsaugos departamento
Taršos prevencijos ir cheminių medžiagų kontrolės
skyriaus vyr. specialistė Aurelija Vaitkevičienė

2026 m. liepos 2 d.

Pagrindiniai teisės aktai

- **Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 (REACH)**
- **Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 (CLP)**
- **LR cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymas**
- **Kiti susiję ES ir nacionaliniai teisės aktai**

Kas yra importuotojas?

- Importuotojas – Europos Sąjungoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, atsakingas už cheminės medžiagos ar mišinio importą iš trečiųjų šalių.
- importas – fizinis cheminės medžiagos/mišinio įvežimas į Bendrijos muitų teritoriją.
- Importas laikomas tiekimu rinkai (REACH 3 str. 12 d.)

Importuotojo pareigos

- Parengti saugos duomenų lapus (SDL)
- Suklasifikuoti, paženklinėti, supakuoti chemines medžiagas ir mišinius (CLP)
- Registruoti chemines medžiagas (REACH)
- Pranešti apie pavojingus cheminius mišinius apsinuodijimų centrams bei sugeneruoti UFI kodą (UFI).

Saugos duomenų lapai (SDL)

- Saugos duomenų lapas (SDL) yra dokumentas, kuriame pateikiama informacija apie chemines medžiagas/mišinius ir jų keliamą pavojų, taip pat rekomendacijos dėl saugaus naudojimo.
- SDL rengiami pagal **2020 m. birželio 18 d. KOMISIJOS REGLAMENTĄ (ES) 2020/878**.
- Saugos duomenų lapas pateikiamas **oficialia valstybės (-ių) narės (-ių)**, kurioje (-iose) cheminė medžiaga ar mišinys tiekiami rinkai, kalba, nebent atitinkama (-os) valstybė (-ės) narė (-ės) nusprendžia kitaip.

CLP reglamento reikalavimai

Importuotojai privalo:

- klasifikuoti chemines medžiagas ir mišinius;
- ženklinti pavojingas chemines medžiagas ir mišinius;
- tinkamai pakuoti chemines medžiagas ir mišinius;
- teikti informaciją apsinuodijimų centrams.

Ženklinimas: etiketės elementai (1) (CLP 17 straipsnis)

- Cheminės medžiagos/mišinio tiekėjo (-ų) vardas/pavardė (pavadinimas), adresas ir telefono numeris;
- Cheminės medžiagos/mišinio nominalus kiekis pakete, kuris prieinamas plačiajai visuomenei, jeigu toks kiekis nėra nurodytas kitoje paketo vietoje;
- Produkto identifikatoriai, kaip nurodyta 18 straipsnyje (etiketėje pateikiami duomenys, pagal kuriuos galima identifikuoti cheminę medžiagą ar mišinį)
- Pavojaus piktogramos pagal 19 str.;

Ženklinimas: etiketės elementai (2) (CLP 17 straipsnis)

- signalinis žodis (pavojinga/atsargiai) pagal 20 str.;
- pavojingumo frazės pagal 21 str.;
- atitinkamos atsargumo frazės pagal 22 str.;
- Papildoma informacija pagal 25 str.

Etikečių ir piktogramų dydis

Pakuotės talpa	Etiketės matmenys (milimetrais), reikalingi informacijai, nurodytai 17 straipsnyje	Kiekvienos piktogramos matmenys (milimetrais)
Ne daugiau kaip 3 litrai	Jei įmanoma, ne mažesni kaip 52 × 74	Ne mažesni kaip 10 × 10 Jei įmanoma, ne mažesni kaip 16 × 16
Didesnė kaip 3 litrai, bet ne didesnė kaip 50 litrų:	Ne mažesni kaip 74 × 105	Ne mažesni kaip 23 × 23
Didesnė kaip 50 litrų, bet ne didesnė kaip 500 litrų:	Ne mažesni kaip 105 × 148	Ne mažesni kaip 32 × 32
Didesnė kaip 500 litrų:	Ne mažesni kaip 148 × 210	Ne mažesni kaip 46 × 46

Ženklinimas: etiketės elementai (3)

- etiketė rašoma valstybės (-ių) narės (-ių), kuriose cheminė medžiaga ar mišinys tiekiami rinkai, valstybine (-ėmis) kalba (-omis), jeigu atitinkama (-os) valstybė (-ės) narė (-ės) nenustato kitaip.
- cheminių medžiagų/ mišinių tiekėjai gali etiketėse naudoti daugiau kalbų nei reikalauja valstybės narės, jeigu visomis kalbomis pateikiama ta pati informacija.

Etiketės pavyzdys

„PAVADINIMAS“

Atsargiai ← **Signalinis žodis**

Sudėtyje yra: Metakrilo rūgštis, monoesteris su propan-1,2-dioliu, Pentaeritritolio tetrakis(3-merkaptopropionatas)
Gali sukelti alerginę odos reakciją. Sukelia smarkų akių dirginimą. Toksiška vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus. ← **Pavojingumo frazės**

Stengtis neįkvėpti rūko/garų/aerozolio. Saugoti, kad nepatektų į aplinką. Mūvėti apsaugines pirštines/naudoti akių apsaugos priemones. PATEKUS ANT ODOS: plauti dideliu vandens kiekiu ir muilu. PATEKUS Į AKIS: atsargiai plauti vandeniu kelias minutes. Išimti kontaktinius lęšius, jeigu jie yra ir jeigu lengvai galima tai padaryti. Toliau plauti akis. Jeigu sudirginama oda arba ją išberia: kreiptis į gydytoją. Jei akių dirginimas nepraeina: kreiptis į gydytoją. Nusivilkti užterštus drabužius ir išskalbti prieš vėl apsivelkant. Surinkti ištekėjusią medžiagą.
Importuotojas: UAB XXXXXXXXX, Ukmergės g. 15, Vilnius, Lietuva, tel.: +370 60000000

UFI: C500-Q06R-M00C-TUWV ← **UFI kodas**

UFI kodas

Kas yra UFI?

- UFI (unikalus mišinio identifikatorius) – 16 simbolių raidinis-skaitmeninis kodas, leidžiantis tiksliai identifikuoti pavojingo mišinio sudėtį.
- Pavyzdys:
UFI: E300-30P1-S00Y-503K

Kam taikomas UFI?

- UFI privalomas pavojingiems **mišiniams**, kurie klasifikuojami dėl:
 - poveikio žmonių sveikatai;
 - fizinių pavojų.
- UFI reikalavimas taikomas mišinių importuotojams, gamintojams (mišinių ruošėjams)

UFI kodas

Kur galima sugeneruoti UFI?

generuojamas naudojant Europos cheminių medžiagų agentūros sukurtą „UFI Generator“ įrankį.

Kur nurodomas UFI?

- mišinio etiketėje;
- kai kuriais atvejais – saugos duomenų lape (1.1 p.) (pramonės objektuose naudoti skirtiems mišiniams, nesupakuotiems mišiniams).

Kodėl UFI svarbus?

- Apsinuodijimo atveju medicinos specialistai pagal UFI kodą gali greitai nustatyti tikslią mišinio sudėtį ir parinkti tinkamą gydymą.

Informacijos teikimas apsinuodijimų centrams (1)

Teisinis pagrindas

- Informacijos teikimo pareiga nustatyta:
- CLP reglamento 45 straipsnyje;
- CLP reglamento VIII priede.

Kas privalo teikti informaciją?

- mišinių importuotojai;
- mišinių gamintojai (ruošėjai).

Kada teikiamas pranešimas?

- **Prieš pirmą kartą pateikiant pavojingą mišinį rinkai.**

Informacijos teikimas apsinuodijimų centrams(2)

Kokiems mišiniams taikoma?

- Mišiniams, kurie pagal CLP reglamentą klasifikuojami kaip pavojingi dėl:
 - poveikio žmonių sveikatai;
 - fizinių pavojų.

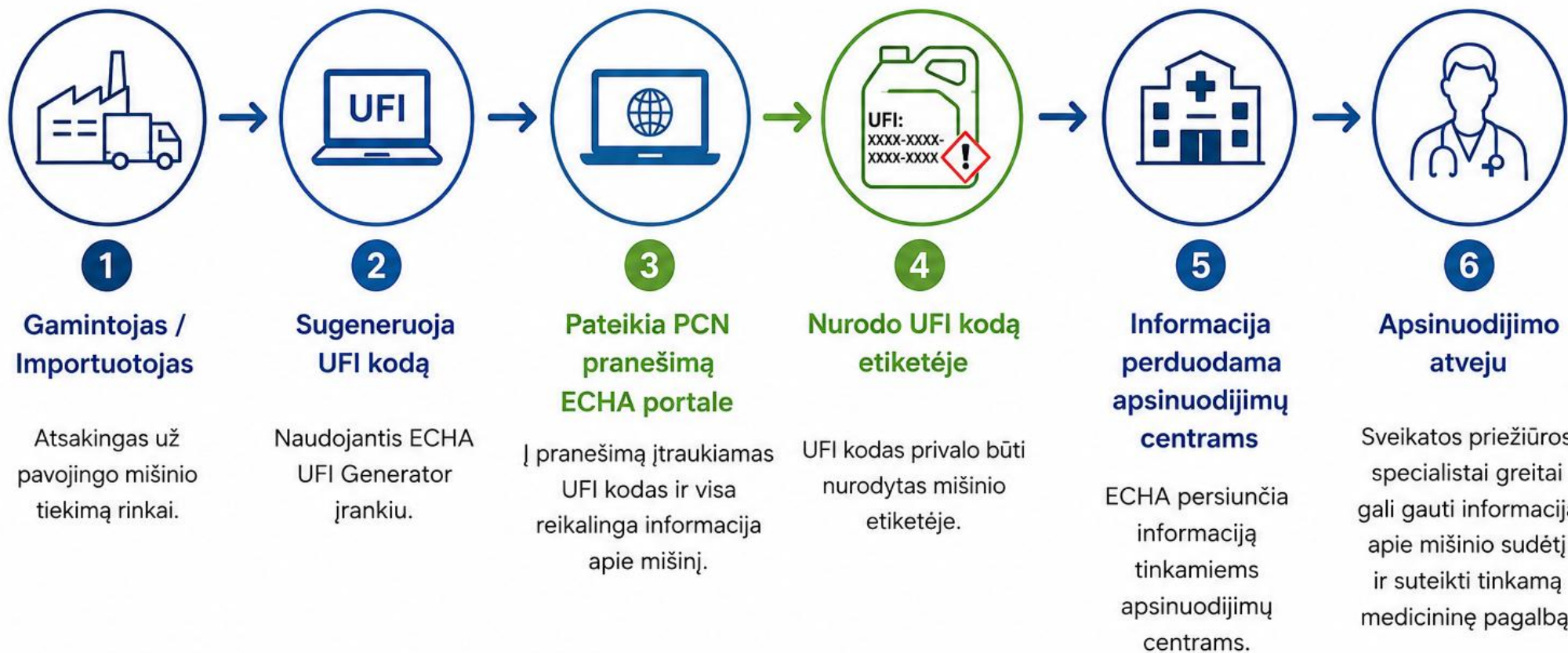
Kokia informacija teikiama?

- Pilna cheminė sudėtis
- Toksikologinė informacija
- Ženklinimo elementai
- Produkto informacija (pavadinimas)
- Papildoma informacija (pakuotė, spalva ir kt.)
- **Unikalus mišinio identifikatorius (UFI)**

Kaip pateikiama informacija?

- Informacija teikiama per Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) PCN portalą.

Informacijos apie pavojingus mišinius teikimo apsinuodijimų centrams procesas

- **UFI kodas** – 16 simbolių raidinis-skaitmeninis kodas, leidžiantis vienareikšmiškai identifikuoti mišinio sudėtį.
- **PCN (Poison Centres Notification)** – pranešimas pagal CLP reglamento 45 straipsnį ir VIII priedą.
- Informacija teikiama prieš pirmą kartą tiekiant pavojingą mišinį rinkai.

REACH registracija (1)

Registracijos pareiga taikoma:

- atskiroms cheminėms medžiagoms;
- medžiagoms, esančioms mišinių sudėtyje;
- tam tikrais atvejais – medžiagoms gaminiuose.

Kada atsiranda registracijos pareiga?

- cheminės medžiagos pagaminama/importuojama ≥ 1 t per metus;
- medžiaga nėra atleista nuo registracijos reikalavimų.

- Registracija vykdoma per Europos cheminių medžiagų agentūrą (ECHA)
- **Importuotojai/ gamintojai turi turėti registraciją patvirtinančius dokumentus**

REACH registracija (2)

- **REACH registracija – kas registruoja?**
- **1 variantas. Registruoja importuotojas**
- Jeigu ne ES gamintojas nėra paskyręs vienintelio atstovo (Only Representative), registracijos pareiga tenka importuotojui.
- Importuotojas:
 - registruoja medžiagą ECHA;
 - privalo turėti registracijos numerį;
 - atsako už REACH reikalavimų vykdymą.
- **2 variantas. Registruoja vienintelis atstovas (Only Representative, OR)**
- Ne ES gamintojas gali paskirti Europos Sąjungoje įsisteigusį vienintelį atstovą (Only Representative).
- Tokiu atveju:
 - REACH registraciją atlieka OR;
 - importuotojas laikomas tolesniu naudotoju (downstream user);
 - importuotojui atskiros registracijos atlikti nereikia.
- **Svarbu**
- Importuotojas turėtų turėti dokumentus, patvirtinančius, kad:
 - ✓ paskirtas vienintelis atstovas (Only Representative);
 - ✓ registracija apima importuojamą medžiagą ir planuojamus kiekius

Ačiū už dėmesį.